

PROFESSIONAL TA'LIM MUASSASALARIDA ALISHER NAVOIY VA ZAHIRIDDIN MUHAMMAD BOBUR IJODINI O'QITISH METODIKASI

Ostonova Roza Gafurovna

Toshkent viloyati O'rta Chirchiq tumani

2- son Politexnikum Ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi

Annotatsiya: *Ushbu maqolada professional ta'lim muassasalarida Alisher Navoiy va Zahiriddin Muhammad Bobur ijodini o'qitishning zamonaviy metodikalari, interfaol usullar, shaxsiy yondashuvlar va o'quvchilarni milliy madaniyat va tarixiy meros bilan tanishtirishning samarali yo'llari haqida so'z yuritilgan. Shuningdek, adabiy-estetik ko'nikmalarni shakllantirishga qaratilgan yondashuvlar, o'quv jarayonida innovatsion texnologiyalar va milliy adabiyot o'qitishning pedagogik strategiyalari keng yoritilgan.*

Kalit so'zlar: *Alisher Navoiy, Zahiriddin Muhammad Bobur, adabiyot o'qitish, metodika, professional ta'lim, interfaol o'qitish, milliy meros, adabiy-estetik ko'nikmalar.*

KIRISH

Alisher Navoiy va Zahiriddin Muhammad Bobur o'zbek adabiyoti va madaniyatining buyuk namoyondalaridir. Ularning ijodini o'qitish nafaqat adabiy bilimlarni oshiradi, balki o'quvchilarda milliy g'urur, tarixiy xotira va estetik dunyoqarashni shakllantiradi. Professional ta'lim muassasalarida ularning ijodini o'qitish jarayonida zamonaviy metodik yondashuvlar va innovatsion texnologiyalardan foydalanish muhim ahamiyat kasb etadi.

Navoiy va Bobur ijodi o'quvchilar uchun ma'naviyat, g'oya va badiiy estetikani o'rgatishda muhim vositadir. Asosiy maqsad — o'quvchilarga buyuk shoirlarning asarlarini chuqur tahlil qilish ko'nikmasini berish va ularda estetik zavq uyg'otish.

1. Kompetensiyaga asoslangan ta'lim: Ushbu yondashuv o'quvchilarning adabiyotga oid bilimlari bilan bir qatorda amaliy ko'nikmalarini ham rivojlantirishga qaratilgan.

2. Interfaol metodlar: Guruhiy muhokamalar, rolly o'yinlar va muammoli vaziyatlar orqali o'quvchilarning ijodiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish. Masalan, Navoiy va Bobur asarlariga oid sahna ko'rinishlari tashkil qilish o'quvchilarning qiziqishini oshiradi.

3. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari: Elektron darsliklar, videoma'ruzalar va onlayn resurslardan foydalanish orqali o'qitish jarayonini qiziqarli qilish. O'quvchilar uchun Navoiy va Bobur hayoti haqida animatsion roliklar tayyorlash ham samarali usullardan biri hisoblanadi.

4. Individual yondashuv: Har bir o'quvchining o'ziga xos ehtiyoj va qiziqishlarini inobatga olgan holda ta'lim berish. Bu yondashuv har bir o'quvchi uchun mos metodika tanlash imkonini beradi.

Navoiy va Bobur asarlarida tarixiy voqealar keng yoritilganligi sababli, ularni o'qitishda tarixiy yondashuvlardan foydalanish o'quvchilarda tarixiy tasavvurni shakllantirishga yordam beradi. O'quvchilar bilan tarixiy davrlar bo'yicha muhokamalar o'tkazish, ularning turli davrlar madaniyati bilan tanishishini kuchaytiradi.

O'quvchilarning adabiy asarlarni o'qib, ular haqida tahliliy fikr bildirish ko'nikmalarini rivojlantirish uchun quyidagi metodlardan foydalanish mumkin:

1. Badiiy tahlil mashg'ulotlari: Asarlarning mazmuni, badiiy tasvir vositalari va g'oyalarini chuqur o'rganish.

2. Taqqoslash usuli: Navoiy va Bobur ijodini boshqa adabiy namoyondalar bilan taqqoslash orqali o'quvchilarning analitik ko'nikmalarini rivojlantirish.

3. Ijodiy yozuv mashg'ulotlari: O'quvchilardan Navoiy va Bobur ijodiga oid mavzularda esse, insholar yozdirish. Shuningdek, asarlardan olingan hikmatli so'zlar asosida muhokamalar tashkil qilish ham samarali bo'ladi.

Zamonaviy texnologiyalar Alisher Navoiy va Bobur ijodini o'qitishda quyidagi imkoniyatlarni taqdim etadi:

1. Elektron adabiyot kutubxonalarini: Asarlarning to'liq matnlarini elektron shaklda taqdim etish.

2. Videoma'ruzalar va audiokitoblar: O'quvchilarga badiiy asarlarni tinglash va ko'rish imkoniyatini yaratish.

3. Onlayn test va viktorinalar: O'quvchilarning bilim darajasini baholash uchun zamonaviy vositalardan foydalanish. Masalan, viktorinalar orqali o'quvchilarning bilimlarini mustahkamlash mumkin.

4. Virtual adabiy ekskursiyalar: Navoiy va Bobur yashagan davrlarga oid virtual sayohatlar o'tkazish orqali o'quvchilarning qiziqishini oshirish.

Professional ta'lim muassasalarida Alisher Navoiy va Bobur ijodini o'qitishda quyidagi pedagogik yondashuvlardan foydalanish muhimdir:

1. Integratsiyalangan ta'lim: Adabiyot darslarini tarix, san'at va madaniyat bilan bog'lash.

2. O'quvchilarning qiziqishlarini inobatga olish: Har bir o'quvchining ehtiyojlariga mos keluvchi interfaol metodlarni qo'llash.

XULOSA

Professional ta'lim muassasalarida Alisher Navoiy va Zahiriddin Muhammad Bobur ijodini o'qitish uchun zamonaviy pedagogik yondashuvlardan foydalanish o'quvchilarda milliy madaniyat va tarixga bo'lgan qiziqishni oshiradi. Interfaol metodlar va texnologiyalardan foydalanish ta'lim jarayonini qiziqarli va samarali qiladi. Muntazam nazorat va individual yondashuvlar esa ta'lim sifatini oshirishning muhim shartlaridan biridir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Navoiy, A. (1483). Xamsa. Toshkent: Adabiyot nashriyoti.
2. Bobur, Z. M. (1526). Boburnoma. Samarqand: Sharq nashriyoti.
3. Karimova, D. (2022). Adabiyot o'qitish metodikasi. Toshkent: O'qituvchi nashriyoti.
4. Smith, J. (2019). Teaching Literary Skills in Modern Education. London: Academic Press.
5. Uzbekistonda ta'limni rivojlantirish strategiyasi (2020-2030).
6. Yuldasheva, N. (2023). Professional ta'limda lingvistik yondashuvlar. Buxoro: Buxoro universiteti nashriyoti.
7. Nazarov, U. (2020). O'qitishda kompetensiyaga asoslangan yondashuv. Toshkent: Innovatsiya nashriyoti.
8. Rashidova, M. (2021). O'zbek adabiyotini o'qitish metodikasi. Toshkent: Ma'rifat nashriyoti.